Załącznik nr 4 do ogłoszenia o przetargu
Projekt umowy dzierżawy

Umowa nr ...../ 20.....
dzierżawy nieruchomości gruntowych

zawarta w dniu ..... r. pomiędzy:

Biebrzańskim Parkiem Narodowym, z siedzibą w Osowcu Twierdzy 8, 19-110 Goniądz, NIP: 546-13-90-705, reprezentowanym przez ..... - Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego zwanym w dalszej części umowy „**Wydzierżawiającym**" lub „BbPN",

a

....., NIP/REGON: .....,
z siedzibą w ....., reprezentowanym przez .....,
zamieszkałym/zamieszkałego* w ....., NIP/PESEL: .....,
legitymującym/legitymującego* się dowodem osobistym seria ..... nr .....,
zwanym w dalszej części umowy „**Dzierżawcą**",

zwanymi w dalszej części umowy, razem i osobno, „Stronami",

o następującej treści (dalej jako „Umowa"):

§ 1

1. **Wydzierżawiający** oddaje **Dzierżawcy** w dzierżawę obszar stanowiący **kompleks/-y nr .....** wskazany/-e w ogłoszeniu o przetargu znak: ..... z dnia ....., na okres od dnia ..... do dnia 1 lutego 2025 r. z przeznaczeniem na cele rolnicze i użytkowanie zgodnie z wymogami ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych poprzez realizację zabiegów ochrony czynnej w nieleśnych ekosystemach lądowych (dalej jako „Przedmiot dzierżawy"). Przedmiot dzierżawy został szczegółowo opisany w załączniku nr 1 do Umowy - *Wykaz dzierżawionych nieruchomości wraz z kategoriami użytkowania.* Jego lokalizacja została zobrazowana na mapach poglądowych w załączniku nr 2 do Umowy.
2. **Wydzierżawiający** oświadcza, że Przedmiot dzierżawy stanowi własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym BbPN lub własność BbPN.
3. **Dzierżawca** oświadcza, że:
   a) zapoznał się z Przedmiotem dzierżawy, zna dokładne położenie nieruchomości, przebieg granic i nie wnosi żadnych zastrzeżeń co do jego stanu;
   b) przed podpisaniem Umowy został uprzedzony przez **Wydzierżawiającego** i przyjmuje do wiadomości bez zastrzeżeń, że szczegółowe dane gruntów, wskazane w załącznikach nr 1 i 2 do Umowy (wykaz dzierżawionych nieruchomości wraz z kategoriami użytkowania, położenie Przedmiotu dzierżawy) zostały przez **Wydzierżawiającego** opracowane zgodnie z najlepszą wiedzą, na podstawie dostępnej dokumentacji, w tym ewidencji gruntów i budynków, jednak bez dokonywania pomiarów geodezyjnych w terenie. W związku z tym, dane wskazane w ww. załącznikach mogą różnić się od wyników pomiarów dokonanych w terenie. W tej sytuacji **Dzierżawca** oświadcza, że nie będzie występować wobec **Wydzierżawiającego** z żadnymi roszczeniami z tytułu ewentualnych niezgodności w zakresie wskazywanych w Umowie powierzchni poszczególnych gruntów.
4. Wykonywanie zabiegów ochronnych, określonych w Umowie, ma przede wszystkim na celu ochronę przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2016 r., poz. 2134 ze zm.).
5. Ilekroć prawa lub obowiązki **Dzierżawcy**, wynikające z Umowy, pozostawałyby w sprzeczności albo byłyby nie do pogodzenia z jakimikolwiek obowiązującymi przepisami o ochronie przyrody, pierwszeństwo mają przed Umową te przepisy.

§ 2

1. Przedmiot dzierżawy zostanie wydany **Dzierżawcy** w terminie do 7 dni od dnia podpisania Umowy na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego, który stanowi załącznik nr 3 do Umowy.
2. Korzyści i ciężary związane z Przedmiotem dzierżawy przechodzą na **Dzierżawcę** z dniem podpisania Umowy.

**niepotrzebne skreślić*

§ 3

W ramach Umowy, **Dzierżawca** ma prawo do używania gruntów i pobierania pożytków wyłącznie w sposób określony Umową oraz z obowiązującymi przepisami prawa.

§ 4

Dzierżawca jest obowiązany:

1. Na gruntach objętych Umową wykonywać zabiegi ochronne zgodnie z wymogami ochrony przyrody, wg wytycznych zawartych w załączniku nr 1 i 2 do Umowy.
2. W przypadku realizowania na gruntach objętych Umową zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych, do przekazania **Wydzierżawiającemu**, w formie elektronicznej (plik .pdf lub .xlsx), kopii pełnych ekspertyz przyrodniczych dla dzierżawionych gruntów, o których mowa w *Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 lub jego odpowiednika w nowej perspektywie finansowej po 2020.* Ekspertyzy te należy dostarczyć **Wydzierżawiającemu** niezwłocznie, lecz nie później niż do dnia 31 października pierwszego roku realizacji zabiegów, w ramach obowiązywania Umowy.
3. Do uzgodnienia z **Wydzierżawiającym** *Porozumienia ws. działań ochronnych na lata 2020-2025* (dalej zwanego „**Porozumieniem**"), obejmującego cały okres dzierżawy, sporządzonego wg wytycznych z załącznika nr 4 do Umowy. Projekt Porozumienia należy złożyć w ciągu 60 dni od dnia podpisania Umowy. **Wydzierżawiający** uzgadnia Porozumienie w formie pisemnej, przy czym przed uzgodnieniem jest uprawniony wezwać **Dzierżawcę** do wniesienia poprawek do Porozumienia.
4. Do uzgodnienia z **Wydzierżawiającym** wszelkich odstępstw od realizacji zabiegów uzgodnionych Porozumieniem, tj. m.in. zmiany sposobu i powierzchni wykonania zabiegów czy przebiegu tras dojazdowych. Wydłużenie terminu wykonywania prac nie wymaga zmiany treści Porozumienia. Wystarczające jest pisemne zgłoszenie z wyprzedzeniem zmiany i uzyskanie pisemnej zgody **Wydzierżawiającego**.
5. Do uzyskania zgody **Wydzierżawiającego** na przystąpienie do prac w każdym roku, w którym zaplanowana została realizacja zabiegów. Wniosek o uzgodnienie wstępu należy złożyć co najmniej 30 dni przed planowanym rozpoczęciem prac. Wniosek musi zawierać wykaz osób, pojazdów i sprzętów przewidzianych do realizacji zabiegów. Wzór wniosku stanowi załącznik nr 5 do Umowy.
6. Do uzyskania od właściciela gruntu, przez który przechodzi trasa dojazdu do dzierżawionych gruntów, zgody na korzystanie z nich oraz do utrzymania na swój koszt tras dojazdowych w stanie umożliwiającym korzystanie z nich zgodnie z przeznaczeniem.
7. Do zgłoszenia rozpoczęcia oraz zakończenia wykonania działań w danym sezonie mailowo na adres sekretariat@biebrza.org.pl oraz telefonicznie do właściwego konserwatora obrębu ochronnego, z wyprzedzeniem. W zawiadomieniu należy podać: miejsce i czas rozpoczęcia zakończenia prac. W miarę możliwości należy to zrobić w dni robocze w godz. 7.30-15.30.
8. Składania **Wydzierżawiającemu** sprawozdania z realizacji działań w terminach:
   a) do 01 stycznia roku następnego za rok poprzedni,
   b) do dnia 10 marca za okres styczeń-luty danego roku realizacji Umowy w postaci *Oświadczenia o zgodności zrealizowanych zabiegów ochronnych w sezonie ..... z zatwierdzonym Porozumieniem ws. działań ochronnych na lata 2020-2025*, sporządzonego zgodnie z załącznikiem nr 6a do Umowy w przypadku braku modyfikacji zakresu Porozumienia. W przypadku odmiennej realizacji zabiegów niż w Porozumieniu, **Dzierżawca** składa *Oświadczenie*, którego wzór stanowi załącznik nr 6b do Umowy.
9. Przestrzegać obowiązujących na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego przepisów o ochronie przyrody, chociażby pozostawały one w sprzeczności z prawem **Dzierżawcy** do używania gruntów i pobierania z nich pożytków.
10. Przestrzegać wymogów odnośnie ochrony środowiska. W szczególności chronić glebę przed skażeniem na skutek rozlania olejów, paliwa, produktów ropopochodnych, w tym m.in.: poprzez stosowanie do pilarek spalinowych olejów biodegradowalnych, posiadanie i stosowanie kanistrów z bezpiecznymi końcówkami. Wszystkie maszyny i ciągniki, pracujące na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego, muszą być wyposażone w sorbenty olejów i paliw, np.: maty.
11. Do niewprowadzania na obszar Biebrzańskiego Parku Narodowego przyczep kempingowych lub innych obiektów służących do przebywania w nich osób i przechowywania sprzętu oraz materiałów, a odstępstwo od tego zakazu wymaga uzyskania zgody **Wydzierżawiającego** w formie pisemnej.
12. Do nieskładowania na użytkowanych gruntach jakichkolwiek przedmiotów niebezpiecznych dla środowiska, w tym w szczególności: materiałów łatwopalnych, śmieci i innych odpadów.

**niepotrzebne skreślić*

13. Do niezwłocznego stosowania się do poleceń **Wydzierżawiającego** lub wyznaczonego przez niego przedstawiciela, wynikających z konieczności zapewnienia stosowania przepisów o ochronie przyrody.
14. Do informowania **Wydzierżawiającego** niezwłocznie o działaniach lub zdarzeniach niezgodnych (lub budzących wątpliwość co do zgodności) z istniejącymi ustaleniami między Stronami.
15. Do usunięcia skoszonej i zalegającej na gruncie biomasy, również z ubiegłych sezonów, przed przystąpieniem do działań ochronnych. Planowany wywóz zalegającej biomasy wymaga uwzględnienia w Porozumieniu.

§ 5

1. Wszelkie działania, nie zawarte w załączniku nr 4 do Umowy, wymagają pisemnej zgody **Wydzierżawiającego**.
2. W każdym czasie, za pisemną zgodą obu Stron, możliwe jest dokonanie zmian w załączniku nr 4 do Umowy – jeśli jest to zgodne z wymogami ochrony przyrody i kategorią użytkowania wskazaną w załączniku nr 1.
3. Zamiar zmiany Porozumienia należy zgłosić na piśmie, przedstawiając nowy projekt Porozumienia do uzgodnienia **Wydzierżawiającemu**, z odpowiednim wyprzedzeniem. Szczegóły składania korekty zawiera załącznik nr 4 do Umowy.

§ 6

1. **Wydzierżawiający** ma prawo do wydawania **Dzierżawcy** poleceń w sprawie terenu objętego Przedmiotem dzierżawy, jeżeli tylko uzna, że postępowanie **Dzierżawcy** lub działających w jego imieniu osób, chociażby zgodne z prawami wynikającymi z Umowy, narusza lub grozi naruszeniem przepisów o ochronie przyrody albo zagraża w jakikolwiek sposób ochronie przyrody.
2. **Wydzierżawiający** może nakazać **Dzierżawcy** określone zachowania, mające na celu zapewnienie przestrzegania obowiązujących przepisów, w tym zakazać czasowego wstępu na teren objęty Przedmiotem dzierżawy, nakazać usunięcie przedmiotów oraz osób przebywających na danym terenie w imieniu **Dzierżawcy**, które **Dzierżawca** wprowadził bez uzgodnienia na teren objęty Przedmiotem dzierżawy.
3. **Wydzierżawiający** nie odpowiada za szkodę powstałą wskutek wykonania przez **Dzierżawcę** polecenia **Wydzierżawiającego**, chyba że **Dzierżawca** wykaże, iż polecenie to było w sposób oczywisty nieuzasadnione.
4. **Wydzierżawiający** ma prawo do przeprowadzania kontroli na terenie objętym Przedmiotem dzierżawy z wykonywania obowiązków wynikających z Umowy oraz wstępu na dzierżawiony obszar bez powiadamiania i udziału **Dzierżawcy**.
5. **Dzierżawca** ma obowiązek stawienia się w miejscu prowadzenia kontroli, jeżeli został zawiadomiony o jej terminie, a jego stawiennictwo uznano za niezbędne. Z kontroli sporządza się protokół, a ustalenia i zalecenia zawarte w protokole są wiążące dla **Dzierżawcy**, chociażby ten nie był obecny podczas kontroli.
6. Nie zastosowanie się przez **Dzierżawcę** do zaleceń pokontrolnych, w terminie określonym przez **Wydzierżawiającego**, stanowi podstawę do wypowiedzenia Umowy przez **Wydzierżawiającego** ze skutkiem natychmiastowym z winy **Dzierżawcy** oraz naliczenia z tego tytułu kary umownej, określonej w § 13 ust. 6 Umowy.
7. **Wydzierżawiającemu** (lub upoważnionym przez niego podmiotom) przysługuje prawo do wykonywania na terenie objętym Przedmiotem dzierżawy zadań własnych, wynikających z odrębnych przepisów lub umów, a nienaruszających warunków Umowy.

§ 7

Dzierżawcę obowiązuje zakaz wjazdu pojazdami mechanicznymi oraz podejmowania jakichkolwiek działań na terenie objętym Przedmiotem dzierżawy, po raz pierwszy w danym sezonie obowiązywania Umowy, bez uzyskania uprzednio pisemnej zgody **Wydzierżawiającego**, o której mowa w § 4 ust. 5 Umowy oraz bez poinformowania Wydzierżawiającego o wstępie, o którym mowa w § 4 ust. 7.

§ 8

Dzierżawca jest zobowiązany do opłacania czynszu na rzecz **Wydzierżawiającego**.

1. Za 2020 rok (tj. za okres obowiązywania Umowy w tym roku kalendarzowym) w wysokości wynikającej z oferty wyłonionej w drodze przetargu w kwocie netto ..... zł (słownie: ..... złotych) + podatek VAT wynikający z ustawy. Czynsz za 2020 rok będzie płatny w terminie do 7 dni od dnia podpisania Umowy, na podstawie wystawionej faktury.

**niepotrzebne skreślić*

2. Za każdy kolejny rozpoczęty rok kalendarzowy dzierżawy - wg stawki z roku poprzedniego zaktualizowanej zgodnie ze wskaźnikiem opublikowanym Komunikatem Prezesa GUS w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za rok poprzedni. W przypadku, gdy ww. wskaźnik jest ujemny, czynsz nie ulega zmianie. **Dzierżawca** opłaca czynsz dzierżawny z góry, w terminie do dnia 31 marca każdego kolejnego roku kalendarzowego obowiązywania Umowy. W ostatnim roku kalendarzowym obowiązywania Umowy (tj. 2025 r.) czynszu dzierżawnego nie nalicza się.
3. O aktualnej stawce czynszu dzierżawy, **Dzierżawca** będzie informowany przez **Wydzierżawiającego** w formie jednostronnego, pisemnego oświadczenia, bez konieczności zawierania aneksu do Umowy.
4. Na poczet czynszu za 2020 r., **Wydzierżawiający** zalicza kwotę wadium wniesioną przez **Dzierżawcę** w wysokości ..... zł (słownie: ..... złotych).
5. Czynsz **Dzierżawca** zobowiązuje się wpłacać na konto Biebrzańskiego Parku Narodowego w BGK, nr rachunku 10 1130 1059 0017 3397 2620 0006.
6. **Dzierżawca** nie ma prawa potrącenia z czynszu żadnych sum z tytułu roszczeń do Biebrzańskiego Parku Narodowego.
7. Za datę zapłaty uważa się datę zaksięgowania środków na wskazanym koncie, należącym do **Wydzierżawiającego**.
8. W przypadku opóźnienia w zapłacie czynszu, **Wydzierżawiający** będzie upoważniony do naliczenia odsetek za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).
9. **Dzierżawca**, który uzgodnione w Porozumieniu koszenie ręczne wykona kosą tradycyjną (nie spalinową lub elektryczną), ma prawo do bonifikaty, w postaci obniżenia czynszu dzierżawnego za rok kalendarzowy, następujący po roku kalendarzowym, w którym koszenie zostało wykonane.
10. Bonifikata wynosi 30% czynszu dzierżawnego należnego za powierzchnię wykoszoną kosą tradycyjną i jest obliczana proporcjonalnie w stosunku do całej powierzchni dzierżawionego kompleksu.
11. Bonifikata będzie każdorazowo odliczana od stawki czynszu, wyliczonej zgodnie z zapisami ust. 1 i ust. 2, z uwzględnieniem treści ust. 9.
12. Procedurę związaną z udzieleniem bonifikaty oraz sposób weryfikacji wykonania koszenia kosą tradycyjną, opisuje załącznik nr 7 do Umowy.

§ 9

1. Tytułem zabezpieczenia prawidłowej realizacji postanowień Umowy i roszczeń **Wydzierżawiającego** wynikających z Umowy, w szczególności roszczeń o zapłatę czynszu dzierżawnego, **Dzierżawca** zobowiązany jest wnieść zabezpieczenie należytego wykonania Umowy, zwane w dalszej części „**zabezpieczeniem**" w wysokości .....zł (słownie: ..... złotych), co stanowi wysokość opłaty czynszu dzierżawnego w roku 2020.
2. **Dzierżawca** jest zobowiązany wnieść zabezpieczenie najpóźniej w terminie do 30 września 2020 r.
3. Zabezpieczenie może być wniesione, według wyboru **Dzierżawcy**, w jednej lub w kilku następujących formach:
   a) pieniądzu, zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu **Dzierżawca** wpłaca przelewem bankowym na rachunek wskazany przez **Wydzierżawiającego**;
   b) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym;
   c) gwarancjach bankowych;
   d) gwarancjach ubezpieczeniowych.
4. W przypadku wniesienia przez **Dzierżawcę** zabezpieczenia w formach niepieniężnych – zabezpieczenie nie może wygasnąć przed dniem ....., tj. przed upływem 3 (trzech) miesięcy po terminie zakończenia Umowy.
5. Dokument gwarancyjny musi bezwarunkowo i nieodwołalnie gwarantować zapłatę za zobowiązania **Dzierżawcy** wobec **Wydzierżawiającego** wynikające z Umowy w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy. Z treści gwarancji (poręczenia) winno wynikać bezwarunkowe zobowiązanie gwaranta (poręczyciela) do wypłaty **Wydzierżawiającemu** pełnej kwoty zabezpieczenia, na każde pisemne żądanie zgłoszone przez **Wydzierżawiającego** w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, bez konieczności wykazywania przez **Wydzierżawiającego** zasadności i wysokości zgłoszonych roszczeń. Gwarancja (poręczenie) nie może zawierać zastrzeżenia gwaranta (poręczyciela), że odpowiedzialność gwaranta (poręczyciela) z tytułu gwarancji (poręczenia) jest wyłączona w stosunku do jakiejkolwiek zmiany Umowy objętej gwarancją (poręczeniem), jeżeli zamiana ta nie została zaakceptowana przez gwaranta (poręczyciela).

**niepotrzebne skreślić*

6. Treść dokumentu gwarancyjnego zabezpieczenia należytego wykonania przedmiotu Umowy podlega akceptacji **Wydzierżawiającego**.
7. W przypadku wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania Umowy w gwarancjach bankowych, ubezpieczeniowych, beneficjentem zabezpieczenia jest **Wydzierżawiający**. Umowa gwarancyjna zawarta pomiędzy bankiem/firmą ubezpieczeniową a **Dzierżawcą** winna określać gwarancję jako bezwarunkową i nieodwołalną. W treści gwarancji winien znaleźć się zapis gwarantujący **Wydzierżawiającemu**, na jego pisemne żądanie, zapłatę kwoty zabezpieczenia w następujących przypadkach:
   a) nienależytego wykonania umowy dzierżawy, w szczególności niezapłacenia czynszu dzierżawnego;
   b) niezapłacenia kar umownych;
   c) niezapłacenia odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie należności wynikających z niniejszej Umowy.
8. Termin obowiązywania takiej gwarancji nie może być krótszy niż do dnia ....., tj. przed upływem 3 (trzech) miesięcy po terminie zakończenia Umowy.
9. Jeżeli zabezpieczenie zostało wniesione w pieniądzu, **Wydzierżawiający** przechowuje je na swoim oprocentowanym rachunku bankowym wg zasad BGK. **Wydzierżawiający** zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu, wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, pomniejszonymi o koszty prowadzenia tego rachunku i ewentualne wypłaty dokonane przez **Wydzierżawiającego** na poczet roszczeń wobec **Dzierżawcy**, w terminie 14 dni od daty dokonania zwrotu Przedmiotu dzierżawy – po zakończeniu Umowy, o ile w protokole zdawczo-odbiorczym nie wniesiono uwag co do stanu Przedmiotu dzierżawy. W takim przypadku **Wydzierżawiający** ma prawo do zatrzymania zabezpieczenia wniesionego w pieniądzu do czasu usunięcia przez **Dzierżawcę** stwierdzonych naruszeń na podstawie postanowień § 17 ust. 6 Umowy, a zwrot tego zabezpieczenia według zasad ustalonych powyżej, nastąpi w terminie 14 dni od daty stwierdzenia przez **Wydzierżawiającego** usunięcia tych naruszeń. W przypadku nieusunięcia naruszeń przez Dzierżawcę w wyznaczonym przez Wydzierżawiającego terminie zabezpieczenie zostanie zaliczone na poczet kar umownych naliczonych z tego tytułu.
10. W trakcie realizacji Umowy, **Dzierżawca** może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w ust. 2, po wcześniejszym, pisemnym uzgodnieniu z **Wydzierżawiającym**.
11. W przypadku zmniejszenia się kwoty zabezpieczenia, wskutek zaspokojenia wymagalnych roszczeń **Wydzierżawiającego**, **Dzierżawca** zobowiązany jest do uzupełnienia zabezpieczenia do kwoty określonej w ust. 1, w terminie 30 dni od pisemnego wezwania **Wydzierżawiającego**.

§ 10

Dzierżawca, w okresie trwania Umowy jest obowiązany do zapłaty wszelkich należności i danin publicznych, w tym podatków obciążających grunty objęte Przedmiotem dzierżawy – na podstawie wystawionej przez **Wydzierżawiającego** faktury lub noty.

§ 11

Dzierżawca nie może, bez uprzedniej pisemnej zgody **Wydzierżawiającego**, pod rygorem nieważności, zmienić przeznaczenia Przedmiotu dzierżawy ani oddać Przedmiotu dzierżawy, bądź jego części, osobom trzecim do używania na podstawie umowy dzierżawy, najmu, użyczenia lub innej podobnej umowy. W przypadku zgody na oddanie Przedmiotu dzierżawy w używanie osobom trzecim, podmiotem odpowiedzialnym za realizacje wszelkich zapisów Umowy pozostaje **Dzierżawca**.

§ 12

1. **Wydzierżawiający** ma prawo obciążyć **Dzierżawcę** karami umownymi w następujących przypadkach:
   1) za prowadzenie prac niezgodnie z wytycznymi, określonymi w załączniku nr 1 i 2 do Umowy lub niezgodnie z pisemnym ustaleniem Stron, w wysokości określonej poniżej, w tabeli. Kara będzie liczona z dokładnością do 0,5 ha, z zaokrągleniem w górę. Za działania niezgodne z wytycznymi uznaje się w szczególności:

rodzaj uchybienia	**jednostkowa wartość kary / przelicznik kary**
a) niewykonanie w danym roku kalendarzowym działań w uzgodnionym zakresie pomimo sprzyjających warunków	500 zł za ha, na którym nie wykonano działań
b) koszenie w innym miejscu niż uzgodniono lub wykoszenie większej powierzchni niż uzgodniono	800 zł za ha[1]

*niepotrzebne skreślić

c) prowadzenie prac w inny sposób niż uzgodniono, np. zmiana koszenia ręcznego na koszenie mechaniczne	1000 zł za ha[1]
d) prowadzenie prac poza uzgodnionymi terminami	800 zł za ha[1]
e) nieuzgodnione z Wydzierżawiającym koszenie lub usunięcie drzew i krzewów	1000 zł za ha[1]
f) zbiór i pozostawienie biomasy w kopach lub kopkach	500 zł za ha[1]
g) pozostawienie pozyskanej / skoszonej biomasy w pokosach, jej rozdrobnienie lub nie wywiezienie w terminie określonym w załączniku nr 2 do umowy	1000 zł za ha[1]
h) niezgłoszenie drogą elektroniczną rozpoczęcia lub zakończenia prac (w tym wywozu biomasy) w danym sezonie Wydzierżawiającemu	300 zł za kompleks, wzgl. którego nie zgłoszono rozpoczęcia lub zakończenia prac

[1] liczba ha, na których wykonano działania nieuzgodnione

2) za niezłożenie, w terminie określonym Umową oraz w odpowiedniej formie, ekspertyz przyrodniczych, o których mowa w § 4 ust. 2 Umowy, w wysokości 100 zł (słownie: sto złotych) za każdy dzień opóźnienia;
3) za niezłożenie w terminach oraz w odpowiedniej formie *Oświadczeń*, o których mowa w § 4 ust. 7 Umowy, w wysokości 100 zł (słownie: dwieście złotych) za każdy dzień opóźnienia do 14 dnia opóźnienia. Później niezależnie od terminu złożenia - 6000 zł;
4) stwierdzenie braku sorbentów olejów i paliw, pochłaniających produkty ropopochodne, w wyposażeniu maszyn używanych do wykonywania działań ochronnych - 2000 zł za każdy stwierdzony przypadek;
5) zniszczenie struktury siedliska przyrodniczego, mające negatywny wpływ na to siedlisko lub występujące w nim gatunki rzadkie i chronione, w tym niszczenie i uszkadzanie kęp turzyc oraz spowodowanie uszkodzeń w glebie - w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) za dziesięć arów powierzchni zniszczonej;
6) inne działania niż powyżej, takie jak zniszczenie tras dojazdowych na gruntach BbPN, zniszczenie lub uszkodzenie punktów pomiarowych sieci hydrologicznej (studzienek piezometrycznych i piezometrów) BbPN, zniszczenie stanowisk gatunków chronionych – w wysokości 5 000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych) za każdy udokumentowany przypadek.

2. Kary umowne za stwierdzenie każdego uchybienia, o którym mowa w ust. 1, są naliczane odrębnie, przy czym łącznie naliczone kary umowne na podstawie Umowy nie mogą przekroczyć w każdym roku kalendarzowym obowiązywania Umowy, 100% wartości brutto rocznego czynszu dzierżawnego za 2020 r.
3. W ciągu 14 dni od dnia otrzymania przez **Dzierżawcę** pisma **Wydzierżawiającego** informującego o zamiarze naliczenia kary umownej i zawierającego uzasadnienie naliczenia kary, **Dzierżawca** może wnieść do **Wydzierżawiającego** wyjaśnienia. Po rozpatrzeniu wyjaśnień, **Wydzierżawiający** nalicza karę i wzywa **Dzierżawcę** do zapłaty naliczonej kary lub może od niej odstąpić.
4. Kwota należnych kar winna być zapłacona przelewem na konto określone w § 8 pkt 5. O terminie oraz wysokości naliczonych kar **Wydzierżawiający** powiadomi pisemnie **Dzierżawcę**.
5. W przypadku opóźnienia w zapłacie kar, **Wydzierżawiający** będzie upoważniony do naliczenia odsetek za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).
6. **Wydzierżawiający** zastrzega sobie prawo do potrącenia kwoty z tytułu należnych, a nie zapłaconych kar umownych z zabezpieczenia.
7. **Dzierżawca** zobowiązany jest do zapłaty ww. kar umownych także w przypadkach, gdy za działania opisane w ust. 1 pkt 1 i 7 odpowiedzialne są osoby trzecie, za które ponosi on odpowiedzialność.

§ 13

1. **Wydzierżawiającemu** przysługuje prawo wypowiedzenia Umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku:
   1) opóźnienia z zapłatą jakiejkolwiek części czynszu przez okres dłuższy niż 30 dni (**Wydzierżawiający** zwolniony jest z obowiązku wyznaczania dodatkowego terminu na zapłatę zaległego czynszu);
   2) nie wniesienia bądź nie uzupełnienia zabezpieczenia, o którym mowa w § 9 Umowy, w umówionym terminie;
   3) złamania przez **Dzierżawcę** zakazu określonego w § 7 Umowy;

**niepotrzebne skreślić*

4) niewykonywania zabiegów ochronnych przewidzianych Umową;
5) uporczywego użytkowania Przedmiotu dzierżawy, niezgodnie z wytycznymi określonymi w załączniku nr 2 do Umowy lub pisemnym ustaleniem Stron. Za *„uporczywe"* uznaje się minimum dwukrotne stwierdzenie przez **Wydzierżawiającego** faktu zaistnienia naruszenia;
6) nieprzedłożenia w terminie projektu *Porozumienia w sprawie działań ochronnych*, o którym mowa w § 4 ust. 3 Umowy.
7) nie stosowania się do poleceń wydanych na podstawie § 6 ust. 1 oraz ust. 2 Umowy;
8) oddania przez **Dzierżawcę** Przedmiotu dzierżawy lub jego części bez zgody **Wydzierżawiającego** do używania innym osobom.

2. Wypowiedzenie Umowy przez **Wydzierżawiającego** ze skutkiem natychmiastowym następuje poprzez złożenie przez **Wydzierżawiającego** pisemnego oświadczenia wysłanego **Dzierżawcy** na wskazany przez niego w Umowie adres. W przypadku zwrotu przesyłki przez pocztę wskutek nie poinformowania przez **Dzierżawcę** o zmianie adresu wskazanego w Umowie albo podania nieprawidłowego adresu, oświadczenie uważa się za doręczone.
3. **Wydzierżawiający** ma prawo do wypowiedzenia Umowy ze skutkiem natychmiastowym z przyczyn leżących po stronie **Dzierżawcy**, poza przypadkami wyraźnie wskazanymi w Umowie, również w wypadku nie przestrzegania przez **Dzierżawcę** innych obowiązków wynikających z Umowy, w szczególności w przypadku użytkowania Przedmiotu dzierżawy w sposób inny, niż wskazany w załączniku nr 1 i 2 do Umowy. Jednak w takich wypadkach, **Wydzierżawiający** ma obowiązek, przed wypowiedzeniem Umowy, wezwać pisemnie **Dzierżawcę** do usunięcia naruszenia (zastosowania się do umownego obowiązku), wyznaczając mu termin usunięcia tego naruszenia.
4. Jeżeli **Wydzierżawiający** stwierdzi, że **Dzierżawca** nie zastosował się do wezwania, o którym mowa w ust. 3, we wskazanym terminie, ma prawo wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym.
5. Zawsze w wypadku rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym, z przyczyn leżących po stronie **Dzierżawcy, Wydzierżawiającemu** przysługuje od **Dzierżawcy** kara umowna w wysokości 30% wartości brutto czynszu dzierżawnego za 2020 r.
6. W celu przymuszenia **Dzierżawcy** do realizacji obowiązków zawartych w Umowie, niezależnie od możliwości skorzystania z prawa do wypowiedzenia Umowy ze skutkiem natychmiastowym z przyczyn leżących po stronie **Dzierżawcy, Wydzierżawiający** ma prawo do naliczenia **Dzierżawcy** kary umownej za stwierdzone niewywiązywanie się z obowiązków w wysokości 1 000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) dziennie w okresie od upływu terminu wyznaczonego dla usunięcia naruszenia zawartego w pisemnym wezwaniu **Dzierżawcy** do dnia usunięcia naruszeń. Określonych w niniejszym ustępie kar umownych za naruszenie przez **Dzierżawcę** więcej niż jednego obowiązku, nie sumuje się.
7. Skorzystanie przez **Wydzierżawiającego** z prawa do kary umownej nie niweczy jego prawa do wypowiedzenia Umowy ze skutkiem natychmiastowym z przyczyn leżących po stronie **Dzierżawcy**. Niemniej jednak, jeżeli **Dzierżawca** uiści bezzwłocznie karę umowną oraz zastosuje się do obowiązku (usunie naruszenie) we wskazanym terminie, a uchybienie nie było długotrwałe (stan niezgodny z Umową nie trwał dłużej niż 30 dni), biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, **Wydzierżawiający** może odstąpić od zamiaru wypowiedzenia Umowy, o czym informuje **Dzierżawcę** na piśmie.
8. **Wydzierżawiającemu** przysługuje od **Dzierżawcy** kara umowna z ust. 6, nawet jeżeli następnie wypowie Umowę z przyczyn będących po stronie **Dzierżawcy**. Kara ta przysługuje niezależnie od kary umownej za wypowiedzenie umowy ze skutkiem natychmiastowym z przyczyn leżących po stronie **Dzierżawcy**.

§ 14

1. **Wydzierżawiający**, w związku z zawarciem i wykonywaniem Umowy, nie ponosi żadnej odpowiedzialności z tytułu ryzyka gospodarczego podejmowanego przez **Dzierżawcę**, a związanego z użytkowaniem Przedmiotu dzierżawy. Również ryzyko uczestnictwa we wszelkich programach rolnych i rolno-środowiskowo-klimatycznych, związanych z możliwością uzyskania płatności i dopłat unijnych, obciąża wyłącznie **Dzierżawcę**.
2. **Wydzierżawiający** nie ponosi odpowiedzialności z tytułu ryzyka zgłaszanych przez Dzierżawców areałów do Agencji ARiMR celem otrzymania wsparcia finansowego.

§ 15

Wszelkie wypadki losowe, mogące wpływać na zmniejszenie walorów użytkowych Przedmiotu dzierżawy, obciążają wyłącznie **Dzierżawcę**, który z tego tytułu nie będzie starał się o wypłatę odszkodowania przez **Wydzierżawiającego** czy obniżenia wysokości czynszu dzierżawnego.

§ 16

**niepotrzebne skreślić*

Dzierżawca ponosi pełną odpowiedzialność za zachowanie osób przy pomocy których wykonuje Umowę, a działania tych osób uznawane będą za działania **Dzierżawcy**.

§ 17

1. Po wygaśnięciu lub rozwiązaniu Umowy, **Dzierżawca** jest obowiązany zdać Przedmiot dzierżawy poprzez podpisanie protokołu zdawczo-odbiorczego w miejscu i terminie wskazanym przez **Wydzierżawiającego**. Wydzierżawiający jest uprawniony do sporządzenia jednostronnego protokołu zdawczo-odbiorczego, jeżeli **Dzierżawca** nie stawi się w miejscu i terminie wskazanym przez **Wydzierżawiającego.**
2. Jeżeli **Dzierżawca** nie wydał Przedmiotu dzierżawy w określonym przez **Wydzierżawiającego** terminie, wówczas **Wydzierżawiający** może naliczyć karę umowną w wysokości 1% wartości brutto czynszu dzierżawnego za 2020 r. za każdy dzień opóźnienia w wydaniu. Używanie przez dotychczasowego **Dzierżawcę** Przedmiotu dzierżawy po wygaśnięciu lub rozwiązaniu Umowy, nie uważa się za przedłużenie Umowy dzierżawy na czas nieokreślony.
3. Wysokość ani charakter nakładów poniesionych przez **Dzierżawcę** w ramach realizacji Umowy, nie będzie stanowić podstawy do domagania się przedłużenia Umowy, jak również do zgłaszania przez **Dzierżawcę** jakichkolwiek innych roszczeń wobec **Wydzierżawiającego**.
4. **Wydzierżawiający** nie ponosi odpowiedzialności finansowej za szkody wyrządzone przez dzikie zwierzęta (w tym gatunki łowne i chronione) na gruntach objętych Przedmiotem dzierżawy.
5. **Dzierżawca** zobowiązuje się zdać Przedmiot dzierżawy w stanie niepogorszonym i usunąć na swój koszt wszelkie pozostałości swojej działalności.
6. Jeśli w protokole, o którym mowa w ust. 1, zawarto uwagi dotyczące niewywiązania się **Dzierżawcy** z postanowień Umowy, dotychczasowy **Dzierżawca** jest zobowiązany do usunięcia stwierdzonych naruszeń na własny koszt najpóźniej w terminie 3 miesięcy od zakończenia obowiązywania Umowy. Jeżeli **Dzierżawca** nie uczyni zadość temu obowiązkowi, **Wydzierżawiający** ma prawo dokonać usunięcia pozostałości na jego koszt, a w takim wypadku **Dzierżawca** jest obowiązany dodatkowo zapłacić karę umowną w wysokości 30% wartości brutto czynszu dzierżawnego za 2020 r. Wniesione zabezpieczenie prawidłowej realizacji Umowy może być zaliczone na poczet tej kary.
7. Za wyrządzoną na gruntach szkodę, **Dzierżawca** odpowiada bez ograniczeń.

§ 18

Wydzierżawiający zastrzega sobie prawo do dochodzenia odszkodowania uzupełniającego, przewyższającego wysokość kar umownych przewidzianych Umową.

§ 19

1. W przypadku, gdyby okazało się, że poszczególne postanowienia Umowy są nieważne albo nie wywołują zamierzonych skutków prawnych, nie będzie to naruszało ani ważności, ani skuteczności pozostałych postanowień umownych. W takich przypadkach Strony zobowiązują się do zastąpienia tych postanowień innymi, które w sposób najbardziej zbliżony wyrażają ekonomiczny i prawny sens postanowień zastąpionych.
2. W razie wątpliwości, co do treści któregokolwiek z postanowień Umowy, należy je interpretować przede wszystkim tak, aby nie ucierpiał na tym główny cel Umowy, jakim jest ochrona przyrody.

§ 20

1. Wszelkie oświadczenia w imieniu **Wydzierżawiającego** składane są **Dzierżawcy** na adres wskazany w Umowie lub inny adres wskazany pisemnie przez **Dzierżawcę**.
2. Oświadczenia niedoręczone **Dzierżawcy** wskutek nie powiadomienia przez niego o zmianie adresu wskazanego w Umowie lub podania nieprawidłowego adresu uważa się za doręczone.
3. Strony dopuszczają/nie dopuszczają* możliwość korespondencji w inny wskazany sposób:
   .....
4. **Dzierżawca**, chcąc upoważnić inną osobę do składania jakichkolwiek oświadczeń w jego imieniu, zobowiązany jest dostarczyć **Wydzierżawiającemu** pisemne pełnomocnictwo zawierające informację o zakresie i terminie upoważnienia.
5. Rozwiązanie Umowy możliwe jest na podstawie pisemnego, zgodnego porozumienia Stron.

§ 21

1. Wszelkie zmiany Umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Załączniki do Umowy stanowią integralną część Umowy.

**niepotrzebne skreślić*

3. W sprawach nieuregulowanych Umową, zastosowanie mają przepisy Kodeksu Cywilnego.
4. Sądem właściwym do rozstrzygania sporów wynikających z Umowy jest sąd właściwy dla siedziby **Wydzierżawiającego**.
5. Umowę sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, dwa egzemplarze dla **Wydzierżawiającego** oraz jeden dla **Dzierżawcy**.

.....	.....
WYDZIERŻAWIAJĄCY	**DZIERŻAWCA**

Załączniki:

1. Wykaz nieruchomości dzierżawionych wraz z kategoriami użytkowania
2. Mapy poglądowe z zaznaczonym przedmiotem dzierżawy wraz z wytycznymi dotyczącymi wykonywania działań ochronnych
3. Protokół zdawczo-odbiorczy
4. Porozumienie ws. działań ochronnych na lata2020-2025– wytyczne dotyczące sporządzania
5. Wniosek o uzgodnienie wstępu– wzór
6.
   a) Oświadczenie o wykonaniu planowanych zabiegów - wzór
   b) Oświadczenie o rozbieżnościach pomiędzy porozumieniem ws. działań ochronnych a wykonanymi zabiegami - wzór
7. Procedura przyznawania bonifikaty

Zgodnie z art. 13 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016) informuję, iż:

1) administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Biebrzański Park Narodowy, reprezentowany przez Dyrektora, z siedzibą w Osowcu-Twierdzy 8, 19-110 Goniądz, kontakt tel. 85 7383000 lub e-mail: sekretariat@biebrza.org.pl,

2) administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, kontakt email: iod@biebrza.org.pl

3) Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji umowy - na podstawie Art. 6 ust. 1 lit. b ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.

4) odbiorcami Pani/Pana danych osobowych będą operatorzy pocztowi, przewoźnicy, bank, serwis oprogramowania

5) Pani/Pana dane osobowe przechowywane będą w czasie określonym przepisami prawa, zgodnie z art. 86 § 1 Ordynacji podatkowej z dnia 29 sierpnia 1997 r.

6) posiada Pani/Pan prawo do żądania od administratora dostępu do danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania

7) ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa, gdy stwierdzi Pan/Pani, że dane osobowe przetwarzane są przez administratora niezgodnie z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.

8) podanie danych osobowych jest dobrowolne, jednakże odmowa podania danych może skutkować odmową zawarcia umowy.

.....

czytelny podpis (dotyczy osoby fizycznej)

**niepotrzebne skreślić*

Wymagania <u>obligatoryjne</u> obowiązujące wszystkich dzierżawców:

Dzierżawca jest zobowiązany do przestrzegania obowiązującego prawa, a w szczególności ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 j.t. ze zm.), rozporządzeń Ministra Środowiska oraz zarządzeń Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego.

1. **Na dzierżawionych gruntach <u>należy</u>:**

   a. prowadzić prace od poniedziałku do piątku, wyłącznie w dni robocze.

   b. rozpoczynać prace nie wcześniej niż 2 godziny po wschodzie słońca i zakończyć je nie później niż 2 godziny przed zachodem słońca.

   c. wykonywać zabiegi w sposób zgodny z opisem kategorii użytkowania zamieszczonym przy mapie poglądowej poszczególnych kompleksów[1];

   d. zebrać biomasę w ciągu dwóch tygodni od skoszenia. W przypadku koszenia ręcznego w stogi, a w przypadku koszenia mechanicznego w stogi lub w bele. Stogi powinny mieć min. 2,5 m wysokości. Nie dopuszcza się składowania biomasy w kopach.

   e. **wywieźć biomasę** niezwłocznie po zbiorze lub w przypadku utrzymywania się wysokiego poziomu wód gruntowych - po zamarzniętym gruncie, ale **nie później niż do 15 lutego kolejnego** roku trwania umowy (za wyjątkiem gruntów, dla których w opisie kategorii użytkowania wskazano wcześniejszy termin). Prace wywozu należy prowadzić tak, by nie spowodować mechanicznych zniszczeń struktury gleby oraz roślinności. Nakaz wywozu dotyczy również biomasy pozostałej z poprzednich lat, w tym biomasy zalegającej w momencie przekazywania gruntu Dzierżawcy;

   f. jeżeli w opisie kategorii użytkowania wskazano **zabieg redukcji drzew lub krzewów**, zabieg ten wykonać w ciągu pierwszych dwóch lat obowiązywania umowy w terminie od 16 sierpnia do 15 lutego. Pozyskane drewno i gałęzie należy usunąć z powierzchni dzierżawionej poza teren BbPN w tym samym terminie;

   g. przejazd przez grunty nie będące własnością BbPN uzgodnić z właścicielami tych gruntów;

   h. uzgodnić przebieg tras dojazdowych z BbPN, który nie powinien ulegać modyfikacji w trakcie trwania umowy dzierżawy. Zmiany przebiegu tras spowodowane sytuacjami wyjątkowymi muszą zostać wcześniej uzgodnione z BbPN. Trasy dojazdowe do dzierżawionych powierzchni powinny mieć szerokość nie większą niż 8 - 10 m. Na dzierżawcy spoczywa obowiązek utrzymania tras w stanie pozwalającym na ich użytkowanie bez powodowania znaczących zniszczeń w podłożu lub przez cały okres dzierżawy, np. poprzez wyłożenie faszyny lub w inny sposób po wcześniejszym pisemnym uzgodnieniu z BbPN;

   i. zachować (tzn. pozostawić bez wykaszania) oznakowane stanowiska wierzby lapońskiej i brzozy niskiej;

   j. w przypadku stwierdzenia przez Służby Parku bukowiska łosi na użytkowanym obszarze, na wezwanie Służby Parku wstrzymać prace do momentu jego zakończenia;

   k. roślinność w pasach 5 m szerokości wzdłuż rowów melioracyjnych kosić po 15 września lub pozostawiać je nieskoszone;

   l. wykonywać koszenie na wysokości 10-20 cm nad poziomem gruntu, a w przypadku zbiorowisk

[1] W przypadku kilku sąsiadujących ze sobą działek ewidencyjnych o tej samej kategorii użytkowania, stanowiących jeden kompleks, wskazany wcześniej procent koszenia odnosi się do całości kompleksu a nie do każdej działki ewidencyjnej

kępowych (tj. z dominacją turzyc kępowych) wykonywać koszenia, tak by nie uszkadzać kęp turzyc;

m. w przypadku występowania na powierzchni dzierżawionej wody nad poziomem gruntu zrezygnować z wykonania zabiegów lub wykonać je ręcznie.

n. w przypadku powierzchni koszonej raz na 5 lat odstąpić w danym sezonie od wykonania zabiegów, gdy poziom wody uniemożliwia ich realizację bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby. Zabieg ochronny należy wówczas przełożyć na następny sezon.

o. Przed przystąpieniem do działań zgłosić mailowo na adres sekretariat@biebrza.org.pl oraz telefonicznie do właściwego konserwatora obrębu ochronnego: miejsce, czas rozpoczęcia i rodzaj działań. W ten sam sposób należy zaraportować termin ich zakończenia. W miarę możliwości zgłoszenia należy dokonać w dni robocze w godz. 7.30-15.30. Gdy konserwator nie zgłasza się należy wysłać mu wiadomość tekstową, a informację o tym fakcie przestawić w zgłoszeniu elektronicznym.

p. W przypadku konieczności przebywania na terenie BbPN po zmierzchu, np. celem dozoru pozostawionego sprzętu lub powierzchni dzierżawionej wystąpić z wyprzedzeniem o zgodę do Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego na przebywanie nocą na terenie BbPN. Zgłoszenie musi zawierać: cel przebywania okres czasu jakiego dotyczy, miejsce, oraz osoby i sprzęt przebywające nocą w BbPN.

2. Na dzierżawionych gruntach <u>zabrania się</u>:

a. przeorywania, wałowania, włókowania, stosowania osadów ściekowych, stosowania podsiewu oraz mechanicznego niszczenia struktury glebowej;

b. nawożenia, wapnowania, bronowania;

c. stosowania środków ochrony roślin;

d. tworzenie nowych, rozbudowy i odtwarzania istniejących systemów melioracyjnych;

e. koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni;

f. wykonywania więcej niż jednego pokosu rocznie o ile taka możliwość nie została wskazana przy opisie kategorii użytkowania;

g. pozostawiania biomasy w pokosach lub jej rozdrobnienia;

h. składowania biomasy wśród kęp drzew i zarośli, w rowach i innych obniżeniach terenu;

i. uszkadzania i niszczenia punktów pomiarowych sieci hydrologicznej BbPN

3. Na dzierżawionych gruntach <u>dopuszcza się</u>:

a. przedłużenie terminu koszenia w przypadku braku możliwości wykonania koszenia w danym sezonie wegetacyjnym w uzgodnionym terminie, jeżeli warunki hydrologiczne umożliwiają prowadzenie prac bez powodowania negatywnych zmian w strukturze siedliska i w podłożu. Wydłużenie terminu koszenia możliwe będzie tylko po wcześniejszym pisemnym uzgodnieniu z BbPN.

b. odstąpienie od wykonania zabiegów koszenia w przypadku występowania i długotrwałego utrzymywania się wysokich stanów wód uniemożliwiających bądź istotnie utrudniających ich wykonanie.

4. Na dzierżawionych gruntach zaleca się pozostawienie bez zabiegów (koszenia i odkrzaczania) miejsc pokrytych krzewami, drzewami, zwartą trzciną, szczególnie podmokłych, na obszarze stanowiącym do 5% powierzchni kompleksu.

5. **Działania ochronne powinny zostać zaplanowane tak, by powierzchnia niekoszona znajdowała się co roku w innym miejscu. Opracowując *Porozumienie w sprawie działań ochronnych na lata 2020-2025* (załącznik nr 4 do umowy) Dzierżawca jest zobowiązany do uwzględnienia lokalizacji koszeń przeprowadzonych na tych gruntach w latach poprzednich. Ich lokalizacja z lat ubiegłych zostaną udostępnione Dzierżawcy przez BbPN na jego pisemny wniosek.**

Załącznik nr 3 do umowy dzierżawy nr ...../20.... z dnia .....20..... r.

Protokół zdawczo-odbiorczy

PROTOKÓŁ

zdawczo-odbiorczy przekazania nieruchomości

z dnia ..... roku

Podstawa prawna:

Umowa nr ...../20.... dzierżawy nieruchomości gruntowych, zawarta dnia ..... 20.... r.

Strona przekazująca (dane przekazującego):

.....

.....

.....

Strona przejmująca (dane przejmującego):

.....

.....

.....

Strona przekazująca przekazuje, a Strona przejmująca przejmuje z dniem ..... nieruchomość o łącznej powierzchni ..... ha, składającą się z działek o nr ewidencyjnych: załącznik nr 1 do umowy dzierżawy.

Uwagi (należy podać informację czy na przekazywanych gruntach znajdują się pozostałości działalności Dzierżawcy, np. odpady, zalegająca biomasa lub inne):

.....

.....

.....

.....

.....

Protokół sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach: dwa egzemplarze dla Wydzierżawiającego, jeden egzemplarz dla Dzierżawcy.

PRZEKAZUJĄCY

PRZEJMUJĄCY

Zatwierdził:

Załącznik nr 4 do umowy dzierżawy nr ...../20.... z dnia .....
Porozumienie ws. działań ochronnych na lata 2020-2025 – wytyczne dot. sporządzania

.....
.....
Imię i nazwisko/nazwa
adres

.....
data

Porozumienie ws. działań ochronnych na lata 2020 - 2025
Do umowy dzierżawy nr .....
Dzierżawca .....

Porozumienie powinno zawierać plan działań, tj. rodzaj prac, ich lokalizację, powierzchnię, minimalne i maksymalne wskaźniki opisujące działanie, sposób składowania biomasy itp., w okresie obowiązywania umowy dzierżawy.

Plan należy przygotować dla wszystkich sezonów w okresie obowiązywania umowy dzierżawy. Należy odnieść się do całego obszaru będącego przedmiotem umowy, wskazując zarówno miejsca przewidziane do aktywnych działań, jak i miejsca wyłączone z działań w danym sezonie.

Porozumienie należy przedstawić w formie papierowej (druk dwustronny) i elektronicznej[1] (plik .shp), które powinny być spójne i przygotowane wg poniższego schematu:

1. Wersja papierowa

1.1. Tabele

Dane dotyczące planowanych zabiegów ochronnych należy przedstawić w postaci tabel. Do uzupełnienia tabel należy zastosować skróty wymienione i wyjaśnione poniżej każdej z tabel. Jeśli potrzeba, należy uzupełnić tabele komentarzem ogólnym poniżej tabeli lub w tabeli w polu [Uwagi] odnoszącym się do konkretnych rekordów.

1.1.1. Tabela PJD

IdPJD	Sezon	PRSK	OkrZob	DzialOchr	SposDzial	Min	Max	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	M11	M12	M1	M2	Pow	SpSklBiom	NrKompl	Uwagi

Objaśnienia kolumn:
IdPJD (podstawowa jednostka działania) – kolejne liczby oznaczające jednorodny, spójny obszar podlegający jednolitemu działaniu w danym sezonie;
Sezon – okres prowadzenia prac rozpoczynający się w marcu, a kończący w lutym roku następnego, np. 2020/2021;
PRSK – pakiet i wariant realizowanego programu rolnośrodowiskowego lub rolnośrodowiskowo-klimatycznego, np. 4.1 lub jego odpowiednik po roku 2020;
OkrZob – okres zobowiązania wynikającego z realizacji programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego lub jego odpowiednika po roku 2020, np. 2020 – 2025
DzialOchr – kod działania ochronnego (KM – koszenie mechaniczne, KMR- Koszenie mechaniczne przy użyciu sprzętu dostosowanego do wykonywania zabiegów na siedliskach silnie uwodnionych lub koszenie ręczne, KR- koszenie ręczne, WY – wypas, RK – odkrzaczanie, BR – brak działań);
SposDzial – kod sposobu prowadzenia działań (RE – ręczne, CL – ciągnik z kosiarką listwową, CR- ciągnik z kosiarką rotacyjną, CI – ciągnik z inną kosiarką, RL – ratrak z kosiarką listwową, RR – ratrak z kosiarką rotacyjną, KR – krowa, KO – koń, OW – owca, IN – inny, w uwagach wskazać jaki);
Min – minimalna: obsada Dużych Jednostek na 1 ha, wypełnić jeśli planowane zabiegi dotyczą wypasu;

[1] Dzierżawca, którego wszystkie umowy dzierżawy z BbPN obejmują nie więcej niż 2 kompleksy i równocześnie nie przekraczają 30 ha powierzchni może wnioskować o zwolnienie ze sporządzenia wersji elektronicznej dokumentu. Zobowiązany jest wówczas przesłać wyłącznie załączniki mapowe podpisane w sposób czytelny i opatrzone legendą.

Max – maksymalna: obsada Dużych Jednostek na 1 ha, wypełnić jeśli planowane zabiegi dotyczą wypasu;
M3-M12 (nr miesiąca) – deklaracja wykonywania zabiegów w danym miesiącu (1 – oznacza działanie, 0 – oznacza brak działania), dotyczy także wywozu;
M1-M2 (nr miesiąca w roku następnym) – deklaracja wykonywania zabiegów w danym miesiącu (1 – oznacza działanie, 0 – oznacza brak działania);
Pow – powierzchnia PJD w ha;
SpSklBiom – kod sposobu składowania biomasy (BE-bele, ST-stogi); !za stóg uznaje się biomasę złożoną w jednym miejscu w postaci stożkowatego stosu o minimalnej wysokości 2,5 m.
NrKompl – numer kompleksu;
Uwagi – dodatkowe informacje.

.....
podpis dzierżawcy

1.2. Mapy

Mapa dla każdego sezonu w skali 1 : 5000 lub innej gwarantującej jej czytelność.
Mapa powinna przedstawiać granice PJD (przerywana, cienka, czarna linia) wraz z etykietami oznaczającymi nr PJD, rodzaj działania i sposób składowania biomasy (np. 1/KR/BE). Jasnożółtym kolorem tła należy oznaczyć obszary przewidziane do koszenia mechanicznego, pomarańczowym obszary przewidziane do koszenia ręcznego, czarnym kropkowaniem obszary przewidziane do wypasu, szarym obszary, na których nie będą prowadzone działania w danym sezonie. Mapy powinny również zawierać drogi dojazdowe do wszystkich użytkowanych kompleksów.
Na mapie należy wskazać granice i numery działek ewidencyjnych.
Mapa powinna zawierać metrykę z podstawowymi danymi: Nr umowy, imię i nazwisko/nazwę dzierżawcy, sezon wykonania zabiegów, nr arkusza mapy oraz obręb ewidencyjny.

2. Wersja elektroniczna

Powinna składać się z dwóch plików shp.: PJD_2020-2025 *Nazwa_dzierżawcy oraz Drogi_dojazdowe*
Warstwy (klasy obiektów) w formacie *shape* lub geobazy ESRI powinny być odwzorowane w układzie PUWG 92. W nazwach plików oraz przy wpisywaniu danych do tabeli atrybutów nie należy używać polskich znaków diakrytycznych oraz symboli . , - + : / \ „". Układ tabeli atrybutów powinien odpowiadać poniższym wzorcom. Odstępstwa należy uzgadniać z Biebrzańskim Parkiem Narodowym. Dane należy nagrać na płytę CD/DVD i opisać „Porozumienie w sprawie działań ochronnych na lata ....., *Nazwa Dzierżawcy, numer umowy*" lub przesłać drogą elektroniczną na adres sekretariat@biebrza.org.pl w tytule wiadomości podając nazwę dzierżawcy i numer umowy, a w treści wiadomości informację, do jakiego dokumentu odnosi się przesyłany plik, np. *„załącznik elektroniczny do porozumienia w sprawie działań ochronnych .... (nazwa dzierżawcy, nr umowy) z dnia ... (data sporządzenia wersji papierowej)."*

2.1. PJD – warstwa poligonowa

Nazwa: Dzierzawca(*nazwisko_imię/nazwa firmy*)_PJD_(*sezony?*)
Struktura tabeli atrybutów:

1. IdPJD – *liczba całkowita;*
2. IdDzierzawcy – liczba całkowita (wypełnia BbPN);
3. Sezon – pole tekstowe 10 znaków (np. 2020/2021);
4. PRŚK - pakiet i wariant realizowanego programu rolnośrodowiskowego lub rolnośrodowiskowo-klimatycznego, np. 4.1 lub jego odpowiednik po roku 2020;
5. PowPJD *(powierzchnia PJD w ha)* – pole liczbowe podwójne;
6. DzialOchr *(działanie ochronne)* – pole tekstowe 5 znaków, wpisać kody zgodnie z pkt. 1.1.1;
7. SposDzial (*sposób działania*) – pole tekstowe 5 znaków, wpisać kody zgodnie z pkt. 1.1.1;
8. Min *(minimum dla działania)* – liczba całkowita;

9. Max *(maksimum dla działania)* – liczba całkowita;
10. M3 *(nr miesiąca w roku)* – *(nr miesiąca w roku) – liczba całkowita (1 – oznacza działanie, 0 – oznacza brak działania);*
11. M4 *(nr miesiąca w roku)* – j.w.;
12. M5 *(nr miesiąca w roku)* – j.w.;
13. M6 *(nr miesiąca w roku)* – j.w.;
14. M7 *(nr miesiąca w roku)* – j.w.;
15. M8 *(nr miesiąca w roku)* – j.w.;
16. M9 *(nr miesiąca w roku)* – j.w.;
17. M10 *(nr miesiąca w roku)* – j.w.;
18. M11 *(nr miesiąca w roku)* – j.w.;
19. M12 *(nr miesiąca w roku)* – j.w.;
20. M1 *(nr miesiąca w roku następny,)* – j.w.;
21. M2 *(nr miesiąca w roku następnym)* – j.w.;
22. SpSkladBiom – sposób składowania biomasy – pole tekstowe 5 znaków, wpisać kody zgodnie z pkt. 1.1.1;
23. Uwagi – pole tekstowe 200 znaków;
24. NrUmowy – pole tekstowe 10 znaków (np. 1/2019);
25. NrKompl – liczba całkowita.

W przypadku zmian planowanych działań należy dostarczyć korektę porozumienia przed przystąpieniem do realizacji działań. Korekta powinna być przygotowana zgodnie z ww. wytycznymi na pozostały okres trwania umowy. Dodatkowo w wersji papierowej i elektronicznej, w odpowiedniej tabeli/klasie obiektów, należy dodać kolumnę Korekta (pole tekstowe 200 znaków) i w niej, w sposób zwięzły, opisać zmiany w stosunku do zatwierdzonej wersji Porozumienia (np. zmieniono sposób składowania biomasy z BE na ST).

Załącznik nr 5 do umowy dzierżawy nr ...../20..... z dnia .....
Wniosek o uzgodnienie wstępu - wzór

.....
data

.....

.....

Imię i nazwisko/nazwa
adres

Uzgodnienie wstępu na sezon ...../.....
do umowy dzierżawy nr ...../20....

1. Tabela Wykaz osób

Lp.	Funkcja	Nazwisko	Imię	Uwagi
1				
2				
3				

Funkcja : dozór lub wykonawca

2. Tabela Pojazdy

Lp.	Typ pojazdu	Nr rejestracyjny	Cel użycia	Uwagi
1				
2				
3				
4				

Typ pojazdu : ciągnik, ratrak, samochód, motor, prasa belująca, prasa kostkująca, przyczepa samozbierająca, przyczepa itp.
Cel użycia: wpisać do jakich celów zostanie wykorzystany pojazd, np. koszenie, wywóz biomasy, dozór

3. Tabela Sprzęt

Lp.	Rodzaj sprzętu	Ilość [szt.]	Uwagi
1			
2			
3			

Rodzaj sprzętu : kosiarka samobieżna, kosa ręczna tradycyjna, kosa ręczna spalinowa

Prace prowadzone będą zgodnie z uzgodnionym *Porozumienie ws. działań ochronnych na lata 2020-2025* z dn. .....

.....
podpis dzierżawcy

Załącznik nr 6a do umowy dzierżaw nr ...../20..... z dnia .....
Oświadczenie o zgodności zrealizowanych zabiegów ochronnych w sezonie .....
z zatwierdzonym Porozumieniem ws. działań ochronnych na lata 2020-2025- wzór

.....
.....
Imię i nazwisko/nazwa
.....
.....
adres

OŚWIADCZENIE O WYKONANIU ZABIEGÓW OCHRONNYCH

Oświadczam, że zabiegi ochronne zaplanowane *w Porozumieniu ws. działań ochronnych na lata 2020-2025 do umowy dzierżawy nr...../20...* na sezon ...../..... w miesiącach I-II / III-XII[i] 20..... r. zatwierdzonym przez Wydzierżawiającego dnia ..... zostały wykonane zgodnie z treścią cytowanego Porozumienia.

Zabieg koszenia wykonano w miesiącu/ach .....

Biomasa pozyskana podczas zabiegu koszenia[i]:

- ☐ Została wywieziona z powierzchni w miesiącu/ach ..... i zagospodarowana w następujący sposób:

  .....

  .....

- ☐ Została złożona na powierzchni (należy podać: formę, ilość i lokalizację składowanej biomasy oraz załączyć plik shp z lokalizacją w układzie współrzędnych PUWG 92)

  .....

  Jej wywóz planowany jest w terminie (wskazać miesiąc/-ce):

  .....

  UWAGA! Nie dopuszcza się pozostawienia biomasy w pokosach!

.....
Data, podpis dzierżawcy

[i] Zaznaczyć właściwe

Załącznik nr 6b do umowy dzierżawy nr ...../20..... z dnia .....
Oświadczenie o rozbieżnościach pomiędzy porozumieniem ws. działań ochronnych na lata 2020-2025 a wykonanymi zabiegami - wzór

.....
.....
Imię i nazwisko/nazwa
.....
.....
adres

OŚWIADCZENIE O ROZBIEŻNOŚCIACH POMIĘDZY POROZUMIENIEM WS. DZIAŁAŃ OCHRONNYCH | NA LATA 2020-2025 A WYKONANYMI ZABIEGAMI

Oświadczam, że działania ochronne zaplanowane w *Porozumieniu ws. działań ochronnych na lata 2020-2025 do umowy nr...../20.....* na sezon...../..... zatwierdzonym przez Wydzierżawiającego dnia .....

- □ nie zostały wykonane [1]

- □ zostały wykonane inaczej, niż zaplanowano, tj.:

.....
.....
.....

Wyjaśnienie (*należy podać przyczyny nie wykonania zabiegów ochronnych/ wykonania zabiegów ochronnych inaczej niż planowano*) :

.....
.....
.....

Pozyskana biomasa[1]**:**

- □ Została wywieziona z powierzchni w miesiącu/ach ..... i zagospodarowana w następujący sposób:

  .....

- □ Została pozostawiona na powierzchni (postać, ilość, lokalizacja):

  .....

  Jej wywóz planowany jest w terminie: .....

UWAGA: nie dopuszcza się pozostawienie biomasy na powierzchni w postaci pokosów!

<u>Załącznik:</u>
- mapy przedstawiające zakres zabiegów, po jednej dla każdego kompleksu (*w przypadku zmian dotyczących lokalizacji powierzchni zabiegów i/lub dróg dojazdowych*) wraz z wersją elektroniczną w postaci warstw / plików .shp sporządzonych zgodnie z wytycznymi do zał. 4. Plik shp musi również zawierać lokalizację składowisk biomasy.

.....
Data, podpis dzierżawcy lub pełnomocnika

[1] Właściwe zaznaczyć

Procedura przyznawania bonifikaty oraz sposobu weryfikacji wykonania koszenia kosą tradycyjną (nie spalinową i nie elektryczną)

I. Procedura przyznawania bonifikaty

Dzierżawca, który chce skorzystać z bonifikaty musi zaplanowane i uzgodnione z Biebrzańskim Parkiem Narodowym w *Porozumieniu ws. działań ochronnych na lata 2020-2025.* (załącznik 4 do umowy) zabiegi koszenia ręcznego wykonać kosą tradycyjną, nie spalinową i nie elektryczną. Bonifikata dotyczy wszystkich obszarów, na których zabiegi ochronne prowadzono kosą tradycyjną w obrębie danego kompleksu. W celu skorzystania z bonifikaty dzierżawca musi:

1. Dokonać zgłoszenia właściwemu miejscowo pracownikowi terenowemu Służby Parku rozpoczęcia realizacji zabiegów metodą ręcznego koszenia kosą tradycyjną.
2. Umożliwić kontrolowanie na bieżąco wykonywanych prac właściwemu miejscowo pracownikowi terenowemu Służby Parku w celu weryfikacji złożonej deklaracji.
3. Przedstawić pisemne oświadczenie, w którym potwierdza, iż prace wykonane na danym obszarze (*należy wskazać powierzchnię zabiegów w ha oraz IdPJD i nr kompleksu*) zostały wykonane z użyciem kosy tradycyjnej. Oświadczenie to musi być również obowiązkowo podpisane przez właściwego miejscowo Konserwatora Obwodu Ochronnego BbPN i stanowi integralną część sprawozdania z wykonanych w danym sezonie działań (załącznik 6a i 6b do umowy) - dlatego należy przedłożyć je BbPN wraz z tym dokumentem.

Po weryfikacji sprawozdania z realizacji zabiegów w danym sezonie złożonego w formie *Oświadczenia o wykonaniu zabiegów ochronnych* (załącznik 6a do umowy) lub *Oświadczenia o rozbieżnościach* (załącznik 6b do umowy), przedłożone przez Dzierżawcę oświadczenie o wykonaniu prac ręcznych kosą tradycyjną zostanie przekazane przez pracowników merytorycznych Pełnomocnego Zespołu ds. Dzierżaw do Działu Finansowo-Księgowego w celu naliczenia bonifikaty.

II. Weryfikacja terenowa realizacji zabiegów metodą ręcznego koszenia kosą tradycyjną

Pod uwagę podczas weryfikacji będą brane dwie zmienne:

a. typ zakończenia liści i łodyg skoszonej roślinności, tj. brzegi skoszonej roślinności poszarpane, czy też brzegi gładkie – nie uznaje się wyjaśnienia poszarpanych końców ściętych roślin tym, iż kosa tradycyjna mogła być słabo zaostrzona lub wykonujący nie umiał prawidłowo jej obsłużyć,
b. obecność / brak pokosu, tj. czy biomasa jest rozrzucona w różnych kierunkach, czy też ułożona w pokos.

Tabela 1. Zestawienie charakterystyczne analizowanych zmiennych

Zmienna	Koszenie ręczne kosą tradycyjną	Koszenie ręczne kosą spalinową
a. typ zakończenia liści i łodyg roślin skoszonych	gładkie, równe	poszarpane, widać nierówno ucięte wiązki
b. pokos	obecny	brak, roślinność rozrzucona w różnych kierunkach

Łączne spełnienie obu ww. warunków potwierdzone w trakcie kontroli terenowej przez pracowników Służby Parku wraz z przedłożonym prawidłowo ww. oświadczeniem dzierżawcy będzie stanowiło podstawę do przyznania bonifikaty.

Uwaga: w przypadku wykonania prac kosą tradycyjną w ostatnim roku obowiązywania umowy dzierżawy nie ma możliwości skorzystania z bonifikaty.